

48 – 60 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 48 – 60 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16089>

Özet

Bu ölçek, 48 ila 60 aylık okul öncesi dönem çocukların temel sayısal becerilerini ve erken matematiksel yetkinliklerini değerlendirmek amacıyla uyarlanmıştır. Orijinal ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Bak Yılmaz tarafından 2015 yılında tamamlanmıştır. Ölçek, çocukların nesne sayma, sayılar tanıma ve yazma gibi kritik **erken sayı becerilerini** ölçmeye odaklanan 61 maddeden ve üç temel faktörden oluşmaktadır. Ölçek, özellikle erken çocukluk eğitimi alanında çalışan uzmanlara, çocukların sayı kavramlarına ne ölçüde hakim olduğunu belirlemede önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erken matematik, okul öncesi, sayı sayma, sayı tanıma, **geçerlik, güvenilirlik**, uyarlama, 48-60 ay.

Yazarlar

Bak Yılmaz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 48 ile 60 ay aralığındaki çocukların erken matematik gelişim düzeylerini ve sayı kavramlarına ilişkin yeteneklerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu değerlendirme, çocukların temel sayısal becerilerdeki güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak, ihtiyaç duyulan eğitim ve destek programlarının belirlenmesine rehberlik etmeyi hedefler. Ölçek, özellikle nesnelere doğru sayma, sayı tanıma ve yazma gibi somut matematiksel yetkinlikleri ölçmek için tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

48 - 60 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği, psikolojide ve eğitimde kritik bir gelişim alanı olan **erken sayısal yetkinlikler** (Early Numeracy) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle çocukların matematiksel düşünme süreçlerinin temelini oluşturan üç ana boyutta ele alınır:

Nesne Sayma: Bire bir eşleme prensibini kullanarak somut nesne grupları doğru bir şekilde sayabilme becerisi.

Sayı Tanıma: Rakam sembollerini (örneğin, '5') tanıma ve bu sembolleri doğru nicelikle ilişkilendirme yeteneği.

Nicelik Kavramı: Sayıların büyüklüğünü ve sıralamasını anlama yeteneği (örneğin, 5'in 3'ten büyük olduğunu bilme).

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, geçerlik çalışmaları uzman görüşlerine dayandırılmıştır. Ölçeğin **kapsam geçerliliği**nin sağlanması amacıyla uzmanlardan görüş alınmıştır.

Uzman görüşlerinin analizinde **Lawshe Tekniği** kullanılmıştır. Bu teknik sonucunda elde edilen Kapsam Geçerlik Oranı (KGO) ve Kapsam Geçerlik İndeksi (KGI) değerleri 1.00 olarak bulunmuştur. Bu yüksek değerler, ölçekteki her bir maddenin ölçülmek istenen yapıyı temsil etmede yeterli olduğu ve testin yüksek düzeyde kapsam geçerliliğine sahip olduğu sonucunu desteklemektedir. Bu bulgular doğrultusunda, tüm maddelerin ölçekte tutulmasına karar verilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Bu analizlerde, özellikle doğru/yanlış formatında derecelendirilen maddeler için uygun olan **KR-20** (Kuder-Richardson Formula 20) katsayısı kullanılmıştır. Elde edilen güvenilirlik katsayıları, ölçeğin son derece yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik katsayıları şu şekildedir:

Ölçek Toplam Puanı Güvenirliği: KR-20 = .985

Nesne Sayma - Daire İçine Alma Alt Boyutu Güvenirliği: KR-20 = .963

Nesne Sayma - Sayıyı Yazma Alt Boyutu Güvenirliği: KR-20 = .976

Sayı Tanıma - Daire Çizme Alt Boyutu Güvenirliği: KR-20 = .971

Tüm alt boyutlar ve toplam ölçek için elde edilen KR-20 değerlerinin 0.95'in üzerinde olması, ölçeğin farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar vereceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği, yapısal olarak 61 maddeden ve üç ana faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, çocukların erken sayısal becerilerini farklı operasyonel düzeylerde değerlendirmek üzere ayrılmıştır:

Nesne Sayma - Daire İçine Alma (21 Madde): Bu faktör, çocukların verilen nesnelere sayma ve doğru sayıyı işaretleme becerisini ölçer.

Nesne Sayma - Sayıyı Yazma (20 Madde): Bu faktör, sayma işlemi gerçekleştirildikten sonra bulunan niceliği uygun rakam sembolüyle yazması olarak ifade etme yeteneğini değerlendirir.

Sayı Tanıma - Daire Çizme (20 Madde): Bu faktör, çocukların görsel olarak sunulan sayılara tanıma ve bu sayılara karşılık gelen bir eylemi (daire çizme) gerçekleştirme becerisini ölçer.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kağıt-Kalem Testi (Bilişsel Performans Testi)

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Yaş Grubu: 48 - 60 Aylık Çocuklar (4-5 Yaş)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 48-60 aylık çocuklar örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel performans değerlendirmesi şeklinde yürütülür. Derecelendirme sistemi **Doğru-Yanlış** esasına dayanır; her doğru cevap puanlanır, yanlış veya boş bırakılan cevaplar puanlanmaz.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015 (Uyarlama çalışmasının tamamlanma yılı).

İletişim: Ölçeğin sorumlu yazarına ait iletişim bilgisi: bskylmz89@gmail.com

Erişim ve Ücretlendirme: Ölçeğin kullanım koşulları ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [48-60-aylik-cocuklar-icin-erken-sayi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yılmaz, B. (2015). *48 - 60 aylık çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

48 - 60 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 61 madde ve üç faktörden oluşmaktadır:

Nesne Sayma - Daire İçine Alma (21m)

Nesne Sayma - Sayıyı Yazma (20m)

Sayı Tanıma - Daire Çizme (20m)

ARABPSYCHOLOGY.COM